

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Team Finland Knowledge –uutiskirje huhtikuu 2020: Koronan vaikutuksen näkyvät erityisesti taloudellisesti ja sosiaalisesti eri asemassa olevien opiskelijoiden ja oppilaiden elämässä

Team Finland Knowledge -verkosto tukee ja vauhdittaa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymistä. Opetus- ja kulttuuriministeriön perustamaan verkostoon kuuluu kahdeksan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen erityisasiantuntijaa, jotka toimivat Abu Dhabissa, Buenos Airesissa, Moskovassa, New Delhissä, Pekingissä, Pretoriassa, Singaporessa sekä Washingtonissa. Abu Dhabin, Buenos Airesin, Pretorian ja Singaporen erityisasiantuntijoiden tehtävät ovat alueellisia. Lisäksi verkostoon kuuluvat Sao Paolossa toimiva koulutus- ja tutkimuskoordinaattori ja OECD- ja Unesco-tiedeasiantuntija Pariisissa.

Tämä uutiskirje on poikkeuksellisen pitkä ja keskittyy COVID-19-raportteihin maailmalta. TFK-erityisasiantuntijoiden lisäksi oman raporttinsa on laatinut Tommi Himberg, OECD ja Unesco erityisasiantuntija Pariisista. Siirrymme uutiskirjepohjaan seuraavassa uutiskirjeessä. [Tilaa uutiskirje tästä](#)

Emilia Ahvenjärvi: COVID-19 ja etäopetuksen ensiaskeleet Etelä-Amerikassa

Maaliskuun alkupuolella eteläisen pallonpuoliskon koululaisten ja opiskelijoiden kesälomat olivat juuri päättymäisillään, kun ensimmäisiä koronavirustapauksia alkoi ilmetä Chilessä, Argentiinassa ja muutamia päiviä myöhemmin myös Uruguayssa. Henkilöliikkuvuus Aasian ja Etelä-Amerikan välillä on ollut vielä sillä tasolla, että koronavirus ei saapunut mantereelle Kiinasta, vaan Italiasta ja Espanjasta, jonne yhteydet ovat erityisen tiiviit. Mainittujen maiden tilanteen ja niiden kanssa yhtenevät yhteisöllisen käytäytymisen mallit tiedostettuaan, erityisesti Argentiina otti heti tiukat sosiaalisen eristämisen keinot käyttöön.

Siirtyminen etäopetukseen on tuonut jälleen kerran esille äärimmäiset eroavuudet eri yhteiskuntaluokkien mahdollisuuksissa sopeutua tilanteeseen. Etäopetukseen tarvittava nykyteknologia, hyvät yhteydet ja digisovellusten kirjo ovat käytössä pääsääntöisesti yläluokan yksityisiä kouluja käyvillä oppilailta ja hyvämaineisten yksityisten yliopistojen opiskelijoilla. Argentiinan valtion yliopistoissa on ensimmäisten karanteeni- viikkojen aikana mietitty, pärjätäänkö pelkällä lukuvuoden aloituksen lykkäämisellä ja miten etäopetusta alettaisiin toteuttaa sadoille tuhansille kandiopiskelijoille, joista monet ovat pelkän kännykän internetyhteyden varassa.

Erityisesti Chilessä korkeakoulujen poikkeustilat ja lukukauden lykkäämiset ovat lähes vuosittain toistuvia tilanteita, mutta aiemmin syynä on ollut ajoittain mellakoinniksi äityvä opiskelijaliikehdintä. Nyt iskulause on #quedateencasa (suom. pysy kotona). Kun ulos ei pääse, etäopetuksen tarve on ensimmäistä kertaa peruuttamaton.

Sari Eriksson: Venäläisten koulujen suuri digiloikka

Koronapandemia ei ole ainoastaan testi venäläiselle yhteiskunta- ja talousjärjestelmälle vaan myös koulutusjärjestelmälle. Jo kauan ennen koronakriisin aikoja keskustelu korkeakoulusektorin digitalisaation tarpeesta on käynyt Venäjällä kuumana. Jo virkaan astuessaan uusi tiede- ja korkeakouluministeri Valeri Falkov esitti huolensa siitä, että koulutusjärjestelmän pitäisi pysyä teknologisen kehityksen mukana. Tammikuun alussa Moskovon talousyliopisto Higher School of Economicsin (HSE) rehtori Jaroslav Kuzminov arvioi, että digitaalinen vallankumous on koulutuksen keskeinen suuntaus. Kuzminovin mukaan digitalisaatio tulee mullistamaan koulutuksen 5–7 vuoden kuluessa. Tämä vallankumous tuli kuitenkin Venäjälle koronaviruksen myötä paljon suunniteltua aiemmin ja kosketti yhdessä yössä koko koulutussektoria.

Koronaviruksen seurauksena maaliskuun puolessa välissä opetusministeriö ohjeisti kouluja aloittamaan lomat tai siirtymään etäopetukseen kolmeksi viikoksi. Käytännössä kuitenkin vain harvoilla kouluilla on resursseja ja osaamista siirtyä etäopetukseen ja yli 80 prosenttia kouluista siirtyikin lomille. Viimeisten viikkojen aikoina opetusministeriön johdolla koulujen valmiuksia palata etäopetukseen on paranneltu ylhäältä alas johdetulla menetelmällä. Valtiojohtoisesti on tehty uusia verkko-opetuksen parantamiseen tähtääviä hankkeita. Tässä kohtaa on luotettu omaan kansalliseen osaamiseen.

Ensiksi, presidentti Putinin Sotšiin perustama lahjakkaiden opiskelijoiden opettamiseen keskittyvä koulutuskeskus Sirius on avannut omat Sirius.Course –alustat kaikkien 7-11 luokkien oppilaiden käyttöön. Toiseksi, maaliskuun lopulla julkistettiin uusi koululaisille (8-10 –luokkalaisille) kohdistettu kilpailu Suuret muutokset (Большая перемена), jonka tavoitteena on kehittää digikoulun parhaita käytänteitä. Pääpalkintona kilpailussa menestyneille oppilaille on paikka yliopistossa sekä 20 parhaalle kouluille rahallista tukea (2 milj. ruplaa eli 23 000 euroa/per koulu) digimenetelmien kehittämiseen. Viimeisimpänä yksi laajimmin koulujen käytössä oleva Yandexin kouluportaali avasi verkko-koulun ala-asteen, yläasteen ja lukion oppilaille. Yandex yhdessä pedagogisen huippuosaamisen keskuksen kanssa käynnisti ilmaisen verkkokoulun, nimeltään Yandex.Koulu (Яндекс.Школа). Koulu on avoinna arkipäivinä (klo 9.00–14.00) ja opiskelu on mahdollista joko tietokoneen tai älypuhelimien avulla.

Näiden lisäksi opetusministeriöön on avattu opettajien kysymyksille kuuma linja ja erilaisia webinaareja koulutuksen digitalisaatiosta on järjestetty. Esimerkiksi, HSE on järjestänyt omia verkko-opetuksen kursseja muille korkeakouluille, joille siirtymä etäopetukseen vaatii isompia ponnisteluita. Kaiken kaikkiaan korkeakoulusektorilla siirtymä etäopetukseen on sujunut tiede- ja korkeakouluministeriön tietojen mukaan kivuttomammin ja jopa 80 prosenttia korkeakouluista on jo siirtynyt etäopetuksen piiriin.

Perjantaina 27.3 opetusministeri Sergei Kravtsov ilmoitti kansallisten päättökokeiden (EGE) lykkäämisestä kesäkuun toiselle viikolle. Seuraavaksi haasteeksi kouluille muodostuu päättökokeiden järjestäminen verkossa, jos koronakriisiä ei ole vielä siihen mennessä selätetty. Tiede- ja korkeakouluministeri Valeri Falkovin mukaan kansallisen päättökokeen lykkääntyminen tulee myös vaikuttamaan korkeakouluihin hakuprosesseihin. Yliopistoiden pääsykokeet tullaan siirtämään elokuun alkuun. Tavoitteena on aloittaa lukukausi suunnitelman mukaisesti 1. syyskuuta.

Venäjällä on kova usko omaan tieteelliseen osaamiseen, jonka avulla on myös mahdollista ratkaista koronakriisi Euroopan maita sukkelammin. Koronaviruksen testauksessa käytetään venäläisvalmisteisia koronavirustestejä sekä venäläisillä tutkijoilla on kehitteillä omat rokotteet koronaviruksen ehkäisemiseksi. Optimististen arvioiden mukaan venäläinen rokote olisi markkinoilla jo kolmen kuukauden kuluttua. Ei ainoastaan Moskovan johtavissa tutkimuslaboratorioissa (kuten Moskovan valtionyliopisto, MGU) vaan myös laajemmin muilla Venäjän alueilla tutkimus- ja testaustyöt ovat käynnissä. Esimerkiksi, Novosibirskin lähistöllä sijaitseva Neuvostoliiton aikana perustettu Vektor-instituutti on parhaillaan kehittämässä koronavirusrokotetta. Julkisuudessa on ollut puhetta venäläisten laboratorioden yhteistyöstä kiinalaisten tutkijoiden kanssa.

Tommi Himberg: Koronavirus, OECD ja UNESCO

Sekä OECD:n että UNESCO:n normaaliin kevääseen olisi kuulunut paljon kokouksia, seminaareja ja tapaamisia. Nyt kokouskeskukset ovat hiljentyneet ja järjestöt ovat jo muutaman viikon ajan opetelleet nettikokousten koukeroita.

UNESCO on ennättänyt jo pitää kaksi ministerikokousta verkossa. Ensin opetusministerit kokoontuivat 10.3. keskustelemaan koulutuksesta koronapandemian aikana. Huolta herättää mm. koulutuksellisen tasa-arvon heikentyminen entisestään, kun kouluja suljetaan ja opetus siirretään verkkoon. UNESCO käynnistikin globaalin Community of Practice –verkoston, jonka tavoitteena on jakaa hyviä käytäntöjä siitä, miten koulujärjestelmät saadaan pidettyä toiminnassa, vaikka kouluja joudutaankin sulkemaan pandemian hillitsemiseksi. Verkoston Suomen edustajat ovat Kati Anttalainen (OKM/KAS) ja Tommi Himberg (UM/OEC-UNE). Tiedeministerit taas kokoontuivat 30.3. muistuttamaan avoimen tieteen ja kansainvälisen tiedeyhteistyön merkityksestä rokotteen ja lääkehoidon kehittämisessä sekä pandemian leviämisen estämisessä. UNESCO seuraa globaalisti koulujen sulkemista ja tarjoaa etäopetuksen käynnistämiseen ohjeita, tukea sekä [linkkejä koulujen käyttöön sopiviin etäopetustyökaluihin](#).

Järjestön hallintoneuvoston kevätkokous on peruttu ja muukin päätöksenteko on kuitenkin vielä jumissa, sillä lähes 200 jäsenmaan keskusteluille ja perinteisesti konsensusperiaatteella toimivalle päätöksenteolle ei ainakaan vielä ole löydetty verkossa toimivaa muotoa.

OECD:n kokousralli on siirretty verkkoon ja webinaareiksi. OECD:ssa varsinaiset komiteoiden päätökset hoidetaan kuitenkin kirjallisessa menettelyssä päätävien nettikokousten sijaan. Webinaareissa alustetaan ja keskustellaan, ja näitä onkin jo satoja viikottain. Myös OECD on ollut aktiivinen kriisiresponssin suhteen. Sillä on [oma hubi koronaan liittyvälle materiaalille](#). OECD:n koulutusdirektoraatti on lyöttäytynyt yhteen Harvardin Graduate School of Educationin kanssa, ja heidän kansainvälisestä kyselystään julkistetaan huhtikuun alussa alustavia tuloksia ja taustaa. Myös tiede- ja teknologia-puolella on kerätty [yhteenvedoa kansallisista päätöksistä tutkimus- ja kehitysjärjestelmiin ja koronaan liittyen](#).

Kriisin akuuttivaiheen ja jälkihoidon osalta kummankin järjestön osalta tätä kriisiresponssia tärkeämpää on kuitenkin niiden pitkäjänteinen perustoiminta. Kriisin myötä on huomattu, että kansainvälinen tutkimus- ja muu yhteistyö pohjautuu ennen kriisiä normaalioloissa tehdyille linjauksille ja periaatteille. Esimerkiksi lääketieteellistä dataa voidaan jakaa vain niiden toimijoiden kesken, jotka ovat sitoutuneet yhteisten tutkimuseettisten periaatteiden noudattamiseen. Kriisiaikana ei ole helppo rakentaa uusia yhteistyösuhteita tai verkostoja, vaan silloin voidaan aktivoida niitä toimintoja, joille on luotu pohja ja yhteiset pelisäännöt aiemmin. Koulutuksen ja tutkimuksen puolella näitä yhteisiä, globaaleja pelisääntöjä luodaan etenkin UNESCO:n puitteissa. Seuraavaan yleiskokoukseen mennessä on tarkoitus entisten lisäksi tehdä julistus tekoälyn eettisistä periaatteista sekä avoimesta tieteestä.

OECD:n rooli tulee korostumaan kun akuutista pandemiavaiheesta päästään ”jälleenrakennukseen”. OECD:n pitkäjänteinen datankeruu, analyysi ja neuvonanto tulevat olemaan tärkeässä roolissa, kun jäsenmaat pyrkivät löytämään parhaita käytäntöjä talouden vakauttamiseen, kriisistä selviämiseen ja koulutus- ja innovaatiojärjestelmien päivittämiseen vastaamaan uutta tilannetta.

Anna Korpi: Kaakkois-Aasian valintoja, mahdollisuudet resurssien mukaan

Julkiset koulut Singaporessa ovat toistaiseksi auki ja sen koulutusjärjestelmä on etäopetuksen suhteen hyvässä tilanteessa, sillä käytännössä 90% opetussuunnitelmasta on viety kansalliseen [Student Learning Space](#) -alustaan. Korkeakoulut Singaporessa järjestävät kevään ajan opetuksen laajasti verkko-opetuksena ja ovat siihen hyvin kyvykkäitä. Kaikki singaporelaiset vaihto-opiskelijat on kutsuttu kotiin, tuoden mukanaan toisen aallon koronatartuntoja Singaporeen. Erityisesti koulujen sulkeminen on maassa arka paikka ja opetusministeri Ong Ye Kung totesi tuskastuneena tapaamisessamme maaliskuun lopussa erityisesti rikkaiden toivovan opetusministeriltä koulujen sulkemista. Heillä on resurssit palkata kotiin täysiaikainen tutor-opettaja, jolloin hyväosaiset lapset käytännössä hyötyvät kriisitilanteesta suhteessa erityisesti loppuvuonna koittaviin eri tasojen päättökokeisiin.

Singapore seuraa mm. Etelä-Korean linjaa ja testaa laajasti erityisesti henkilöitä, joilla on oireita, ovat matkustaneet epidemia-alueilla, tunnistettuja lähikontakteja, osin myös esimerkiksi sairaaloiden keuhkokuumeepotilaita. Singapore käyttää taitavasti hyödyksi nauttimaansa koronahailua julkisuusdiplomatiassaan, tuoden esille myös aiheeseen liittyvän tutkimus- ja innovaatio toiminnan tuloksiaan: Tutkimuslaitos A*STAR on aktiivisesti ollut kehittämässä [COVID-19 diagnostiikkaa ja testausta](#) ja sen [NanoBio Lab](#) on kehittämässä [pikatestiä](#), jolla koronatartunta pystytään testaamaan noin 5-10 minuutissa. Duke -yliopiston ja NUS:n yhteinen Duke-NUS Medical School kehitti [maailman ensimmäisen COVID-19 vasta-ainetestin](#), jota on jo käytetty Singaporessa mm. kontaktien jäljityksessä. Maaliskuun lopulla valtion teknologiaorganisaatio GovTech julkaisi tartuntaketjujen jäljittämiseen tehdyn [Trace Together](#) -sovelluksen. Kännykkään ladattava sovellus tunnistaa ja rekisteröi bluetoothin kautta toisen sovelluksen käyttäjän, joka on ollut kahden metrin etäisyydellä ainakin puoli tuntia. Singapore aikoo julkaista sovelluksen lähdekoodin lähiviikkoina myös muiden maiden käyttöön.

Thaimaa, Vietnam, Malesia ja Indonesia ovat sulkeneet koulunsa koronavirustaistelussa, mutta koulut ja opettajat ovat merkittävästi huonommin valmistautuneita etäopetukseen niin yhteyksien, teknologian ja digiratkaisujen kuin opettajien digitaitojenkin näkökulmasta. [Lue tästä yksi kuvaava kertomus maiden "etäopetuksen" tilasta](#). Monissa maissa voidaan katsoa varsinkin huono-osaisten ja syrjäseutujen lasten jäävän tässä tilanteessa kokonaan vaille koulutusta. Myös yliopistot on pääosin suljettu ja huoli yliopisto-opiskelijoiden kotiseuduilleen viemistä tartunnoista on myös Kaakkois-Aasiassa aito. Esimerkiksi Malesia on erikseen ohjeistanut opiskelijoita jäämään kampuksille. Monet kansainväliset ja paikalliset toimijat yrittävät tarjota kriisiin ohjeistuksia, työkaluja, rahoitustakin, mutta tähän kriisiin apu ei ehdi. Ehkä digiloikkaa ja kriisivalmiuksia herätään kehittämään tämän jälkeen, ehkä ei.

Yleisesti pandemian pitkäaikaisia vaikutuksia erityisesti kansainväliselle koulutukselle voidaan vain veikkailla. Yksi trendi Aasiassa voi olla liikkuvuuden suuntautuminen lähemmäksi kotia ja koituvan esimerkiksi Japanin, Etelä-Korean ja Kiinan hyväksi. Todennäköisesti kilpailu Aasian keskiluokan koulutusrahoista kiristyy ja länsimaisten korkeakoulujen on mietittävä millä lääkkeillä tähän vastataan. Toiset uskovat kansainvälisen koulutuksen palautuvan entistä ehompana. Yksi näistä on National University of Singaporen (NUS) kruununjalokivi, NUS Enterprisen yrittäjyysohjelma NUS Overseas College (NOC), jossa opiskelijat suorittavat yrittäjyyden harjoittelujaksoja start-upeissa ympäri maailmaa. [Lue tästä 250 NOC -harjoittelijan kotiuttamisprosessista](#). Tuskaista prosessista huolimatta viestinsä on ollut "We will be back, better than ever!".

Jaakko Skantsi: Lock-down -tilanne GCC-maissa (Arabiemiirikunnat, Bahrain, Kuwait, Oman, Qatar ja Saudi-Arabia)

GCC-maiden osalta COVID-19 on otettu varsin vakavasti ja kaikissa alueen maissa rajoitetaan ihmisten liikkumista eri asteisesti, osittaisesta ulkonaliikkumiskiellosta lähes täydelliseen "lock-down":iin. Rangaistukset ohjeiden vastaiselle toiminnalle vaihtelevat huomattavista sakoista aina vankeusrangaistuksiin saakka ja ihmisiä on esimerkiksi pidätetty, jos he ovat sosiaalisessa mediassa kyseenalaistaneet julkisia toimia tai toimineet karanteenin vastaisesti.

Koulutuksen osalta suurin osa alueen maista on noudattanut samaa kaavaa: koulut ovat kiinni ja oppilaat ovat siirtyneet etäopetukseen. Arabiemiirikuntien tapauksessa kevätlomaa siirrettiin pari viikkoa aikaisemmaksi, jolloin saatiin hetki aikaa valmistella ja selvittää etäopiskelumahdollisuuksia. Alueellisia eroja maiden sisällä on erityisesti Saudi-Arabian osalta, jossa Riadin, Jeddan, Dammanin, lisäksi muilla yliopistokaupungeilla on valmiuksia etäopetukseen jo olemassa. Sitä vastoin maaseudulla tilanne ei välttämättä teknisten valmiuksien puolesta ole aivan yhtä hyvä. Osassa maista on otettu käyttöön myös televisio vastaamaan etäopetuksen tarpeisiin (Saudi-Arabia, Oman).

Etäopetukseen siirryttiin suurimassa osassa maista maaliskuun puoleen väliin mennessä. Arabiemiirikunnissa kevätloman aikaistaminen mahdollisti sen, että opetuksen järjestäjillä ja opettajilla, niin perusasteen, toisen asteen kuin korkeakoulujenkin osalta, oli aikaa testata järjestelmiä ja kouluttaa henkilöstöä. Samalla kartoitettiin koulujen kanssa niin yksityisten kuin julkistenkin koulujen osalta ne oppilaat, joilla ei ollut käytettävissä tarvittavia laitteita ja/tai nettiyhteyksiä etäopetukseen osallistumiseksi ja kyseessä oleville oppilaille järjestettiin puuttuvat päätelaitteet ja yhteydet. Myös muissa maissa on ollut tempauksia laitteiden järjestämisestä niille oppilaille, joilta ne puuttuvat.

Korkeakoulujen osalta osalla oppilaitoksista oli valmiina käytössään ainakin osalle kursseista jo etäopetukseen sopivia ratkaisuja, materiaaleja sekä järjestelmiä. Vaikka lisensoijia ja järjestelmiä oli hankittu jo ennen kriisiä, niiden käyttöaste ei aina ole välttämättä korreloinut sijoituksen suuruuden kanssa. Nyt tilanne muuttuu pakon edessä. Tämänkin osalta toki eroja korkeakoulujen välillä on, alueella on myös perinteisesti ollut käytössä aika velvoittavat läsnäolovaatimukset varsinkin perusopiskelijoiden (kandidit) osalta. Vaatimuksista on ainakin osassa korkeakouluista luovuttu etäopetuksen myötä.

Arvioinnin ja varsinkin päättöarvioinnin osalta on kipuiltu, osittain ulkoisista syistä. Intialaista CBSE opetussuunnitelmaa noudattavat koulut jäivät tyhjän päälle, kun Intia ilmoitti, että kokeiden aikataulua muutetaan. Vastaavasti brittiläistä A-levels ja GCSE-kokeita ei kokeiden kotimaassa pidetä, mutta kokeiden KV-versioista vastaava Cambridge Assessment ilmoitti, että kokeet pidetään niissä maissa, joissa koulut ovat yhä auki.

Poikkeuksena kaikesta tästä on Kuwait, joka ilmoitti maaliskuun puolivälin jälkeen, että kaikki opetus kaikilla asteilla keskeytetään kevään ja kesän osalta. Lukuvuotta jatketaan 4.8. alkaen ja uusi lukuvuosi käynnistyy joulukuussa 2020. Kuwaitin päätös on aiheuttanut kummastusta alueen muissa maissa ja esimerkiksi yksityiskoulut ovat pyrkineet jatkamaan opetusta etänä ministerineuvoston päätöksen vastaisesti.

COVID-19 aiheuttamiin ongelmiin ollaan alueen maissa varauduttu suurilla lisärahoituspäätöksillä. Työntekijöiden tilanne vaihtelee aloittain ja maittain. Osa siirtolaisista on palannut jo kotimaihinsa. On myös spekuloitu, että lentojen keskeytys useammasta alueen maasta saattaa liittyä myös pelkoon siitä, että vahvasti siirtolaisten varaan nojaava terveydenhuoltojärjestelmä ei kestäisi massiivista exodusta lääkäreiden ja sairaanhoitajien osalta.

Dubain maailmannäyttelyä ollaan siirtämässä (Dubai Expo 2020). Järjestäjä ja osallistajat sopivat maanantaina 30.3.2020, että he selvittävät yhdessä Bureau International des Expositions kanssa mahdollisuutta siirtää tapahtumaa vuodella eteenpäin.

Iina Soiri: Eteläinen Afrikka – mitä tapahtuu, kun opiskelijat palaavat kampuksilta koteihinsa?

Korona epidemia alkoi toden teolla **Etelä-Afrikassa** juuri ennen koulujen ja yliopistojen syys/pääsiäislomaa vuoksi, joten lomaa pidennettiin molemmista päistä ja sitä jatketaan ainakin ulkomaaliikkumiskieltoon 17.4. asti. Koska on lomakausi, vielä ei ole kokemusta siitä, miten koti/etäkoulu maassa toimii. Tosin viime vuosien kampusten sulkemisiin johtaneiden opiskelijalevottomuuksien vuoksi monella yliopistolla on kokemusta etäopinnoista.

Yliopistojen yhteistyöjärjestö (USAf) on tuottanut ja jakanut koronavirus toimintaohjepaketin. Asuntoloiden sulkeuduttua koteihinsa eri puolille maata palanneet 2,5 miljoonaa kolmannen asteen opiskelijaa ovat potentiaalisia taudin tartuttajia, sillä monien naapurustossa on huonot saniteettiolot, sekä asuu paljon ikäihmisiä ja kroonisista sairauksista (HIV & tuberkuloosi) kärsiviä. Kiinan Wuhanista evakuoitunut 76 opiskelijaa ja opettajaa on asetettu karanteeriin, ja toimivat tällä hetkellä virtuaalisina 'koronalähettäläinä' valistaen yhteisöjä taudin vaaroista. Presidentti ilmoitti viimeisimmässä jokaviikkoisessa televisioidussa puheessaan 30.3., että huhtikuun alussa aloitetaan laajat 10 000 terveysvalistajan tekemät kotikäynnit ja korona-oireita tunnistavien joukkotestaukset sekä karanteenit.

Tutkimustyö jatkuu sekä kampuksilla että etänä, ja opintotuki ja palkat maksetaan toistaiseksi normaalisti. Hallitus on kansainvälisten avunantajien (mm. EU) tuella myöntänyt useita miljoonia rändeja koronatutkimukseen, jossa kehitetään testejä ja lääkkeitä sekä parannetaan tutkimusosaston datapankin soveltuvuutta kriisiorganisaation käyttöön. Human Research Science Council on aloittanut kyselytutkimuksen yhteisöjen tiedoista ja valmiudesta vastata koronakriisiin. Etelä-Afrikassa on myös vakava talouskriisi, sillä Moody's luottoluokittaja alensi Etelä-Afrikan luokitusta alimpaan 'junk' kategoriaan, joten nähtäväksi jää miten rahat riittävät koronakriisin hoitoon ja myöhemmin toipuvalla opetus- ja tutkimussektorille.

Namibiassa ja **Mosambikissa** kaikki oppilaitokset ovat myös suljettuina. Namibiassa yliopistot ovat siirtyneet etäopetukseen, Mosambikin tilanteesta ei ole vielä tietoa.

Mika Tirronen: Koronatilanne Intian kouluissa ja yliopistoissa

Koulujen lukuvuoden aloitusajankohta vaihtelee hieman Intiassa, mutta Delhin seudulla kouluvuosi päättyy normaalisti maaliskuun lopun tasokokeisiin, ja uusi kouluvuosi käynnistyy huhtikuussa. Tänä vuonna kokeet ehdittiin pitää juuri ennen ulkonaliikkumiskieltoon julistamista. Koulujen kevätloma venyy näin normaalia pidemmäksi. Huolena on, kuinka koulujen sulkeminen köyhillä alueilla vaikuttaa kansalaisrauhaan,

koska koulujen ilmaisilla aterioilla on monin paikoin suuri merkitys perheiden toimeentulolle. Käytännössä koulut harjoittavat etäopetusta kykijensä mukaan, eli heikoimmin resursoituilla julkisilla kouluilla, erityisesti köyhillä alueilla, on heikommat edellytykset harjoittaa etäopetusta esim. digitaalisten alustojen kautta kuin yksityisillä kouluilla. Osa yksityiskouluista on räätälöinyt koronatilanteeseen opettajiensa toimesta omia etäopetuskäytäntöjä ja -ratkaisuja. Kouluissa käytetään myös erilaisia alustasovelluksia, kuten Zoomia, Loomia, Googlea ja koulujen omia opetusalustoja. TATA Corporation on tarjonnut käytännössä ilmaisia ammatillisen oppimisen kursseja (1 Rs/ kurssi) koulujen ja korkeakoulujen käyttöön kriisin ajaksi.

Avoimella opetuksella samoin kuin etäopetuksella on Intiassa sinänsä pitkät perinteet ja vahva jalansija, ja sen ohella, että monet koulut ja yliopistot tarjoavat etäopetuskursseja, maassa on useita etäopetukseen erikoistuneita yliopistoja, joista tunnetuin on Indira Gandhi National Open University.

Yliopistojen kampukset on suljettu 16.3. lähtien, ja ne ovat myös siirtyneet edellytystensä mukaisesti etäopetukseen.

Koronavirus on hetkellisesti siirtänyt huomion pois Delhin kampuksilla pitkään jatkuneista levottomuuksista, joissa opiskelijat ovat osoittaneet mieltään korotettuja maksuja, kiistanalaista kansalaislakia ja akateemiseen yhteisöön kohdistuneita vaikutustoimia vastaan.

Tutkimus- ja innovaatorintamalla koronaepidemia on poikinut Karnatakan hallinnon suunnalta aloitteen, että Suomi ja Karnatakan osavaltio aloittaisivat yhteistyön koronaepidemiaan ja siihen liittyvään tutkimus-, innovaatio- ja yritys yhteistyöhön liittyen osana Finland-Karnataka Innovation Corridor -yhteistyötä. Tämän ehdotuksen ja siitä mahdollisesti poikivan yhteistyön sisältö jää myöhempien keskustelujen aiheeksi, mutta jos kentällä herää kiinnostusta, kaikki aloitteet ovat tervetulleita.

Ilkka Turunen: Yhdysvaltojen turvaverkkojen haavoittuvuus

Koronavirus osoitti nopeasti Yhdysvaltojen turvaverkkojen haavoittuvuuden ja toimeenpanovallan heikkoudet. Hajautetun koulutus- ja tutkimusjärjestelmän (13 588 koulupiiriä!) kriisinkestävyys ja sopeutumiskyky testataan kevään aikana. 124 000 julkista ja yksityistä koulua on sulkenut ovensa. Pandemia vaikuttaa 55 miljoonan koululaisen ja 14 miljoonan korkea-asteen opiskelijat opintoihin ja arkeen. Koulut ja yliopistot tuskin käynnistävät lähiovetusta tämän kevään aikana. Lähes puolet kansalliseen kyselyyn vastanneista korkeakoulujen rehtoreista arvioi, ettei lähiovetusta voida aloittaa vielä ensi syksynäkään.

Alueiden ja koulujen väliset erot valmiuksissa ovat suuria. Harvaan asutuilla ja köyhillä alueilla 12 miljoonaa koululaista on vailla verkko-opetuksessa tarvittavia nopeita Internet-yhteyksiä. Kysymys ei ole vain teknologiasta. Korkeakoulujen verkkokursseista

vastaavat asiantuntijat ovat arvioineet, että opetushenkilöstö tarvitsee nopeasti lisäkoulutusta. Valtaosalta opiskelijoista puuttuvat valmiudet etäopetukseen osallistumiseen. Vuonna 2019 julkaistun tutkimuksen mukaan kolme neljästä korkeakouluopiskelijasta ei lukuvuoden aikana osallistunut yhdellekään etäopetuskurssille. Henkilökunnasta yli 80 prosentilla oli kokemusta vain lähiopetuksesta.

Yhdeksän kymmenestä *Inside Higher Edin* kyselyyn vastanneesta korkeakoulun rehtorista piti suurimpana välittömänä huolenaiheena opiskelijoiden ja henkilökunnan mielenterveyttä. Kampukset ovat monille opiskelijoille tärkein sosiaalista turvaa, identiteettiä ja ansaintamahdollisuuksia luova yhteisö. Pitkän aikavälin vakavin huolenaihe on korkeakoulujen taloudellinen kestävyys. Johns Hopkins -yliopiston korkeakoulujen talouden stressitestin ja luottoluokittajien analyysien perusteella on arvioitu, että viidenneksellä korkeakouluista (1 000) on suuri riski siihen, että niiden on yhdistyttävä toiseen korkeakouluun tai lopetettava toimintansa kokonaan.

Yhdysvaltojen historian suurimpaan apupakettiin (2 200 miljardia \$) sisältyvät tuet kotitalouksille sekä opintolainojen ja niiden korkojen takaisinmaksun keskeyttäminen syyskuun loppuun saakka helpottaa opiskelijoiden välitöntä hätää. Koulutukseen osoitettava noin 30 miljardin rahoitus on kuitenkin vain vajaa kolmannes Obaman vuoden 2009 elvytyspaketin koulutusmenoista. Korkeakoulujen osuus avusta on 14 miljardia, josta suurin osa käytetään verkko-opetuksen järjestämisestä, opiskelijoiden ruokailuista ja asumisesta aiheutuviin menoihin. Erilaisia vähemmistöjä palvelevien korkeakoulujen käyttöön varataan miljardi dollaria.

Uusia apupaketteja on odotettavissa. Brookings Instituutti on arvioinut, että 60 prosentilla ruokakunnista säästöt ja käteisvarat eivät riitä kolmen kuukauden perustarpeisiin. Opetusministeri Betsy DeVos on puolestaan luvannut tehdä kongressille ehdotuksen mikroituista, jota voitaisiin osoittaa opettajille ja heikoimmassa asemassa oleville opiskelijoille.

Verotulojen väheneminen heikentää korkeakoulujen julkista rahoitusta. Lahjoitusten määrä arvioidaan kääntyvän laskuun. Ulkomaisten opiskelijoiden maksamista lukukausimaksuista riippuvaiset voittoa tavoittelevat korkeakoulut ja niiden opiskelijat ovat suurissa vaikeuksissa. Opiskelijoiden toimeentulohuolia lisää kesätyöpaikkojen ja harjoittelupaikkojen määrän romahdusmainen pudotus. Opintojen keskeyttäminen lisääntyy. Perheille ja lapsille osoitettavan tuen ulkopuolelle arviolta 21 miljoonaa avun tarpeessa olevaa ihmistä, joiden joukossa on paljon korkeakouluopiskelijoita, vammaisia, maahanmuuttajia sekä yli 17-vuotiaita lukiolaisia.

Mari-Anna Suurmunne: Kiinan koronakevät jatkuu

Ilmoitus Kiinan koulujen ja korkeakoulujen sulkemisesta ja etäopetukseen siirtymisestä tuli jo tammikuun loppupuolella. Kiina on järjestänyt yhteistä etäopetusta koko maahan joko netin, applikaatioiden tai syrjäisillä seuduilla television välityksellä. Kiinan valtion media raportoi etäopetuksen loistavasta onnistumisesta. Kriittiset arviot kertovat koronaviruksen paljastaneen valtavan digikuilun erityisesti maaseudun ja kaupunkien välillä.

Päätös koulujen sulkemisesta ja avaamisesta tehdään paikallistasolla. Syrjäisemmät ja vähäisin koronatartunnoin selvinneet provinssit ovat viime viikkoina avanneet koulunsa asteittain. Ensimmäiset korkeakoulut aukeavat huhtikuun puolivälissä. Liian aikaisin korkeakoulujen kampuksille palaavia opiskelijoita on vangittu ja uhattu sakoin ja opinto-oikeuden menetyksin.

Samanaikaisesti kommunistisen puolueen keskuskomitea on julkaissut uuden ohjeistuksen ahkeran opiskeluasenteen vahvistamiseksi. Opiskelijoiden edellytetään ymmärtävän kovan työn ja hyvän asenteen merkitys sosialistisen aatteen edistämiseksi. Tulevaisuus näyttää, kuinka puolue tiukentaa otettaan entisestään koulutusjärjestelmästä koronan jälkivaikutuksina.

Testauskäytännöt ovat koko kevään vaihdelleet paikan mukaan. Wuhanissa/Hubeissa testattiin vain se, mitä pystyttiin, mutta testauskapasiteetin noustua siirryttiin massates-
tauksiin. Esim. Pekingissä on testattu oireilevia koko kevään ajan (kuinka kattavasti, on epäselvää). Tällä hetkellä testataan erittäin ahkerasti maahan saapuvia eli periaatteessa kaikki ovat veloitettuja ottamaan omakustanteisen koronatestin, joskin oletamus on, että kiinalaisten kohdalla testataan oireiden mukaan sairaaloissa. Virallisesti kotimaisia (ei-tunti) tapauksia on enää hyvin vähän tai ei ollenkaan.

Tiina Vihma-Purovaara
Opetusneuvos/Senior Ministerial Adviser

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan sekä lukiokoulutuksen osasto, tiedepolitiikan vastuualue
PL 29, 00023 Valtioneuvosto

*Ministry of Education, Science and Culture
Department for Higher Education and Science Policy
P.O.Box 29, FI-00023 Government, Finland*

Puh. / Tel +358 295 3 30327
Mobile +358 40 184 32 44

[Lisää tietoa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisestä](#)
[More information](#)